

ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ В ЄВРОПЕЙСЬКІЙ СОЮЗ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Вивчено та проаналізовано сутність та проблематику інтеграційних процесів на території Європейського союзу

Ключові слова: інтеграція, Європейський союз, інтеграційні процеси, Україна.

Abstract

The essence and problems of migration processes on the territory of the European Union are studied and analyzed.

Keywords: migration, the European Union, the migration crisis.

Інтеграція – складний процес взаємодії держав, що характеризується двома елементами: правовою формою і економічним змістом

Правовою основою відносин між Україною та ЄС є Угода про партнерство та співробітництво від 14 червня 1994 (набула чинності 1 березня 1998 р.). Ця угода започаткувала співробітництво з широкого кола політичних, торговельно-економічних та гуманітарних питань. Крім того, укладено низку галузевих угод та документів міжнародно-правового характеру, згідно з якими здійснюється співробітництво між Україною та ЄС. Україна є учасницею ініціативи ЄС «Східне партнерство», установчий саміт якої відбувся 7 травня 2009 у м. Прага. В умовах, коли тривають переговори про нову рамкову Угоду про асоціацію між Україною та ЄС, двосторонні відносини також регулюються **Порядком денним асоціації між Україною та ЄС** — своєрідним містком між Угодою про партнерство та співробітництво та Угодою про асоціацію. Українське експертне середовище здійснює **Громадський моніторинг** виконання цього документу.

Відносини між Україною та ЄС скеровуються **Європейською політикою сусідства**.

У 2009 році ЄС започаткував ініціативу «Східне партнерство», східний вимір Європейської політики сусідства, націлений на істотне підвищення рівня відносин із шістьма східними сусідами. Східне партнерство має два виміри:

— Двосторонній вимір, що націлений на укладання Угод про асоціацію, створення глибоких та всебічних зон вільної торгівлі та досягнення поступу в питаннях візової політики та мобільності;

— Багатосторонній вимір (тобто міждержавні платформи і так звані Провідні ініціативи). Цей підхід відкриває можливості для поступової політичної асоціації та глибшої економічної інтеграції країн ЄПС із Європейським Союзом.

1998: набуває чинності Угода про партнерство та співробітництво між ЄС та Україною;

2005: ухвалено План дій Україна—ЄС;

2007: розпочато перемовини про укладання далекосяжної Угоди про асоціацію (УА) між Україною та ЄС;

2007, 2008 та 2009: ЄС мобілізує свій Механізм цивільного захисту — для першої оцінки екологічної шкоди та боротьби проти забруднення у Керченській затоці; для оцінки рівня повені на Дністрі та Пруті, для допомоги Україні в боротьбі проти пандемії грипу, а також в запобіганні потенційного руйнування дамби в Калуші

2008: набувають чинності угоди про спрощене оформлення віз та про реадмісію. Розпочато візовий діалог, чиєю метою є досягнення, у довгостроковій перспективі, безвізового режиму. Україна приєдналася до СОТ, відкриваючи цим шлях до перемовин про Глибоку та всебічну зону вільної торгівлі; з ЄС

2007—2010: пакет допомоги Україні в рамках Європейського інструменту сусідства і партнерства складає € 494 мільйонів; додаткові € 28.6 мільйонів надаються в рамках Інструменту підтримки врядування;

2011—2013: Оголошений Єврокомісією індикативний пакет допомоги Україні в рамках

Європейського інструменту сусідства і партнерства складає € 470.1 мільйонів. 2008—2009 — В рамках Інвестиційного інструменту сусідства ЄС виділив понад € 20 мільйонів на виконання п'ятих проектів в Україні, переважно в сфері енергетики

16 червня 2009 р. під час засідання Ради з питань співробітництва Україна — ЄС політично схвалено **Порядок денний асоціації** Україна — ЄС (остаточна назва нового практичного інструменту на заміну Плану дій Україна-ЄС). Порядок денний є інструментом підготовки Сторін до реалізації Угоди про асоціацію до моменту набуття нею чинності. Документ підготовлено на принципах політичної асоціації та економічної інтеграції, спільної участі, спільної відповідальності та спільної оцінки.

Моніторинг того, як Україна виконує свої зобов'язання в рамках Порядку денного асоціації, здійснює як **Європейська Комісія**, так і **українське громадянське суспільство**.

Європейська Комісія слідкує за результатами (передусім щодо реалізації реформ) в рамках традиційного щорічного аналізу поступу в межах Європейської політики сусідства — ENP Progress Report. Доповідь за 2009 рік можна завантажити англійською чи українською мовами.

Українське **громадянське експертне середовище** проводить незалежну оцінку виконання зобов'язань в рамках Порядку денного асоціації. У травні 2010 року в Україні стартував **громадський моніторинг** виконання Україною **Порядку денного асоціації (ПДА) між Україною і ЄС**. Проект виконує Консорціум аналітичних центрів у складі Українського незалежного центру політичних досліджень (УНЦПД), Інституту економічних досліджень та політичних консультацій (Київ) (ІЕД) та Центру політико-правових реформ (ЦППР) за підтримки Європейської програми Міжнародного фонду «Відродження». Медійну підтримку проекту надає МГО «Інтерньюз-Україна». Проект здійснюється у співпраці з Громадською експертною радою при Українській частині Комітету з питань співробітництва між Україною та ЄС.

Громадський моніторинг дозволить виокремити **основні проблеми та виклики, що виникають у процесі виконання пріоритетів ПДА Урядом країни та Європейською стороною** у визначених пріоритетних сферах. Реалізація проекту передбачає аналіз правових актів, політичних документів, прийнятих законопроектів, що будуть стосуватися виконання положень з боку української сторони Порядку денного про Асоціацію між Україною та ЄС у сферах політичного та економічного діалогу: конституційного реформування, розвитку громадянського суспільства, реформи публічної адміністрації та її прозорості, судової реформи, доступу до правосуддя та правової допомоги, кримінальної юстиції та захисту прав людини, економічних перетворень, безпекової сфери.

Наведені міркування приводять до висновку, що інтеграційні процеси України в Європейський Союз відбуваються, хоча дуже повільно.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Євросередземноморське співробітництво України: проблеми і перспективи: навч. посіб. / І. В. Артьомов, О. М. Вашук ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгород. нац. ун-т». Ужгород: МПП «Гражда», 2014. 500 с.
2. Моделі і механізми регулювання євросередземноморського співробітництва України: монографія: присвяч. 400-річчю УжНУ / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгород. нац. ун-т», Навч.-наук. ін-т євроінтеграц. дослідж. ; за ред. І. В. Артьомова, О. М. Вашук, О. М. Руденко. Ужгород: Гражда, 2013. 610 с.
3. Д. П. Расшивалов. Євроінтеграційна стратегія України. *Українська дипломатична енциклопедія: У 2-х т./Редкол.:Л. В. Губерський (голова) та ін.* — К: Знання України, 2004 — Т.1 — 760с. ISBN 966-316-039-X
4. Філософія інтеграції: монографія / І. В. Артьомов, В. Д. Бондаренко, О. М. Вашук та ін. ; за заг. ред. В. Д. Бондаренка, Ф. Г. Вашука ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Закарпат. держ. ун-т, Навч.-наук. ін-т євроінтеграц. дослідж. Ужгород: ЗакДУ, 2011. 544 с.
5. Корнієнко В. О., Денисюк С. Г. Формування європейської ідентичності: аргументи для України. *Політологічний вісник*. Вип. 80. Київський національний ун-т імені Тараса Шевченка, 2018.

Горбачов Антон Сергійович – студент групи ЕК-18б, факультет менеджменту та адміністративної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: toha.gorbi@gmail.com

Корнієнко Валерій Олександрович – канд. іст. наук, доктор політ. наук, проф., завідувач кафедри суспільно-політичних наук, акад. Укр. Акад. політ. наук, Вінницький національний технічний університет.

Horbachov Anton S. – student of group EK-18b, Faculty of Management and Administrative Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: toha.gorbi@gmail.com

Kornienko Valeriy O. – Cand. Hist. (Eng) Assistant Professor, Prof., Head of Department of Socio-Political Sciences, Academician of the Ukrainian Academy of Political Science, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia